

ΕΥΘΥΣ ΚΑΙ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ευθύς λέγεται ο λόγος στον οποίο τα λόγια κάποιου εκφέρονται, γραπτά ή προφορικά, με τρόπο άμεσο.

Παραδείγματα:

Το αεροπλάνο θα καθυστερήσει μια ώρα.

Πότε θα επιστρέψεις;

Πόσο έχω νοσταλγήσει το σπίτι μου!

Κλείσε το βιβλίο.

Ευθύς λόγος λέγεται επίσης εκείνος στον οποίο τα λόγια κάποιου επαναλαμβάνονται όπως ακριβώς ειπώθηκαν ή γράφτηκαν. Σ' αυτή την περίπτωση, τα λόγια που επαναλαμβάνονται αυτολεξεί συνδέονται με ρήμα, συνήθως λεκτικό, το οποίο προηγείται, ή ακολουθεί, ή παρεμβάλλεται.

Παραδείγματα:

Ο σταθμάρχης είπε: «Το τοπικό τρένο θα καθυστερήσει μισή ώρα».
--

«Το τοπικό τρένο θα καθυστερήσει μισή ώρα», είπε ο σταθμάρχης.
--

Πλάγιος λόγος λέγεται εκείνος στον οποίο τα λόγια κάποιου μεταδίδονται όχι πάντα όπως ακριβώς ειπώθηκαν ή γράφτηκαν, αλλά με ορισμένες μεταβολές, διατυπωμένα με ονοματική πρόταση, που εξαρτάται από ρήμα συνήθως λεκτικό.

Παραδείγματα:

Σου επαναλαμβάνω: «Είναι ήδη αργά».(ευθύς)
--

Σου επαναλαμβάνω ότι είναι ήδη αργά.(πλάγιος).
--

Μετατροπή του ευθύ λόγου σε πλάγιο:

Παραδείγματα:

- Παραλείπονται τα εισαγωγικά όπου υπάρχουν.
- Παραλείπεται η διπλή τελεία ή τα κόμματα όπου υπάρχουν.
- Μεταβάλλεται επίσης το πρόσωπο του ρήματος και της αντωνυμίας, όταν το απαιτεί το νόημα.

Μελετώ τα μαθήματά μου. (ευθύς)
Ο Νίκος λέει: «Μελετώ τα μαθήματά μου». (ευθύς)
Ο Νίκος λέει ότι μελετά τα μαθήματά του. (πλάγιος)

- Οι προτάσεις μετατρέπονται ως εξής:

Ευθύς λόγος	Πλάγιος λόγος
Κύριες προτάσεις κρίσεως	→ δευτερεύουσες ειδικές προτάσεις.
Π.χ. Θα έρθω μαζί σου. (πρόταση κρίσεως)	Μου είπε ότι θα έρθει μαζί μου. (δευτερεύουσα ειδική πρόταση)
Κύριες προτάσεις επιθυμίας	→ δευτερεύουσες βουλευτικές προτάσεις.
Π.χ. Φέρε μου ένα ποτήρι νερό (πρόταση επιθυμίας)	Μου ζήτησε να του φέρω ένα ποτήρι νερό. (δευτερεύουσα βουλευτική πρόταση)
Κύριες ερωτηματικές προτάσεις	→ πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις
Π.χ. Τι ώρα θα γυρίσεις; (ευθεία ερώτηση)	Τον ρώτησε τι ώρα θα γυρίσει. (δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση)
Δευτερεύουσες προτάσεις	→ δευτερεύουσες προτάσεις
Π.χ. Αν δεν έλθεις, θα στεναχωρηθώ.	Του είπε ότι, αν δεν έλθει , θα στεναχωρηθεί.

- Μερικές λέξεις μετατρέπονται ανάλογα με το νόημα, όπως:
αυτός-εκείνος, εδώ-εκεί, τώρα-τότε.

Εδώ περνώ θαυμάσια. (ευθύς)
Όταν ήταν στην Αμερική, μας έγραφε: «Εδώ περνώ θαυμάσια». (ευθύς)
Όταν ήταν στην Αμερική, μας έγραφε ότι εκεί περνούσε θαυμάσια. (πλάγιος)

